

ประเด็น สังคม ฉบับที่ B52	11 พ.ย. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น สังคม	กระแสโปรเกรสซีฟในสหรัฐฯ การเมืองที่เปลี่ยนโลก และแรงสะท้อนต่อสังคมไทย	
ประเด็นสำคัญ	- โปรเกรสซีฟ: เสียงใหม่แห่งการเมืองตะวันตก - การปะทะของสองอุดมการณ์: โปรเกรสซีฟ vs ขาวจัด - แรงสะท้อนถึงประเทศไทย - บทเรียนที่สังคมไทยต้องขบคิด	

ในช่วงเวลาที่มีการเมืองโลกเต็มไปด้วยความผันผวน เหตุการณ์หนึ่งที่มีความสนใจอย่างมากคือ ชัยชนะของโซห์ราน มัมดานี (Zohran Mamdani) นักการเมืองเชื้อสายเอเชียใต้และมุสลิมจากพรรคเดโมแครต ที่ได้รับเลือกเป็น ผู้ว่าการนครนิวยอร์ก เมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของโลกตะวันตก ส่งผลให้เขากลายเป็นผู้ว่าคนแรกจากชุมชนมุสลิม เชื้อสายเอเชียใต้ที่ได้รับตำแหน่งนี้ และเป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ชัดเจนของการขยับของพรรคเดโมแครตไปสู่ฐานโปรเกรสซีฟมากขึ้นในเมืองใหญ่ของสหรัฐฯ ชัยชนะครั้งนี้ไม่ได้สะท้อนเพียงพลังของกลุ่มน้อยในสหรัฐฯ เท่านั้น แต่ยังกลายเป็นสัญลักษณ์ของ การขยับขั้วอุดมการณ์การเมือง ของพรรคเดโมแครตไปสู่แนวทาง โปรเกรสซีฟ (Progressive) หรือ การเมืองก้าวหน้า ที่เน้นความเท่าเทียมและรัฐสวัสดิการ

แม้จะมีการโจมตีหลายประเด็นทั้งเรื่องประสบการณ์และการตั้งคำถามเชิงอคติต่อศาสนา แต่แคมเปญของมัมดานีชนะด้วยประเด็นที่จับใจคนรุ่นใหม่และผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตค่าครองชีพ เช่น นโยบายแช่ค่าเช่า หรือ ‘rent freeze’ ขยายที่อยู่อาศัยราคาถูกลง และนโยบายสวัสดิการพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งช่วยขยายฐานเสียงจากชุมชนผู้อพยพ คนหนุ่มสาว และผู้มีการศึกษา

โปรเกรสซีฟ: เสียงใหม่แห่งการเมืองตะวันตก

คำว่า โปรเกรสซีฟ หมายถึงแนวความคิดการเมืองที่เชื่อว่ารัฐควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างความยุติธรรมทางเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม นักการเมืองสายนี้ เช่น เบอร์นี แซนเดอร์ส และอเล็กซานเดรีย โอคาซิโอ-คอร์เตซ (AOC) ต่างผลักดันนโยบายที่จับต้องได้ เช่น การประกันสุขภาพถ้วนหน้า การควบคุมค่าเช่าบ้าน และการสร้างที่อยู่อาศัยราคาถูก

มัมดานีใช้แนวนโยบายในลักษณะเดียวกันนี้ ทำให้เขาได้รับความนิยมจากคนรุ่นใหม่ แรงงาน และผู้อพยพที่กำลังเผชิญวิกฤตค่าครองชีพสูงในเมืองใหญ่ นี่คือการเมืองแบบใหม่ที่ไม่ได้ฟัง ชื่อเสียงหรือฐานทุน หากแต่ฟังความเชื่อและนโยบายที่ตอบโจทย์ชีวิตจริง ของผู้คน

การปะทะของสองอุดมการณ์: โปรเกรสซีฟ vs ขวจัด

กระแสโปรเกรสซีฟในโลกตะวันตกกำลังเผชิญแรงต้านจากกลุ่มขวจัด (Far-right) ที่มองว่าความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนาเป็นภัยต่ออัตลักษณ์ของชาติ ความขัดแย้งระหว่างสองขั้วนี้ได้กลายเป็นสงครามทางวัฒนธรรม (Culture War) ที่ไม่ได้ต่อสู้กันแค่ในสภา แต่ขยายไปถึงโลกออนไลน์และสื่อสังคม

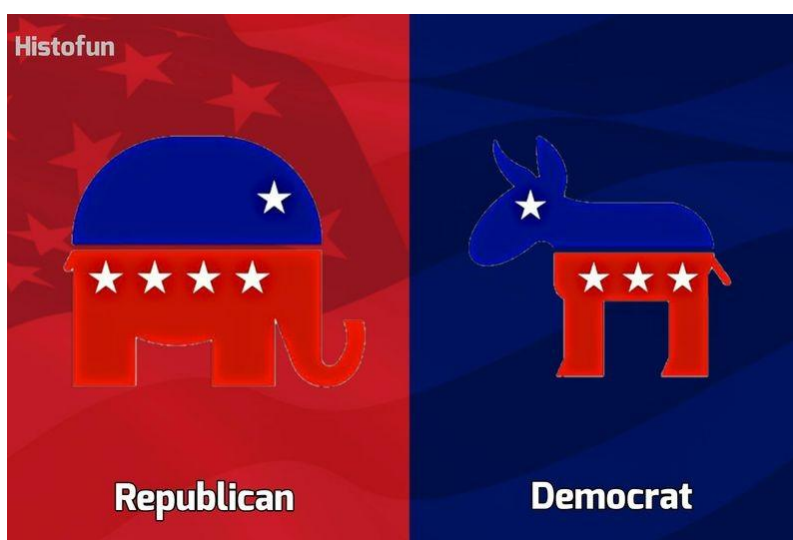
ชัยชนะของมัมดานีจึงไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของการเมืองท้องถิ่น แต่เป็นการประกาศว่า โลกตะวันตก

กำลังนิยามประชาธิปไตยใหม่ ที่ไม่ได้วัดจากเชื้อชาติหรือศาสนาอีกต่อไป แต่จากความสามารถของผู้นำในการสร้างความเท่าเทียมและอยู่ร่วมกันในความหลากหลาย

ชัยชนะของมัมดานีจึงกลายเป็นมากกว่าการเปลี่ยนผู้นำของมหานครนิวยอร์ก มันคือเวทีปะทะเชิงอุดมการณ์ระหว่าง สองกระแสที่ทรงพลังที่สุดในโลกตะวันตกปัจจุบัน กระแสเสรีนิยมก้าวหน้า que เชื่อในพหุวัฒนธรรมและรัฐสวัสดิการ กับกระแสชาตินิยมที่ต้องการรักษาความบริสุทธิ์ทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ดั้งเดิมของสังคม

พรรคเดโมแครตที่เคยเป็นตัวแทนของชนชั้นกลาง สูง และแนวคิดเสรีนิยมแบบตลาด (Market Liberalism) กำลังค่อย ๆ เปลี่ยนฐานเสียงไปสู่กลุ่มคนรุ่นใหม่ ชนกลุ่มน้อย และแรงงานในเมือง ซึ่งเผชิญปัญหาค่าครองชีพสูง ความเหลื่อมล้ำ และช่องว่างทางโอกาสทางเศรษฐกิจ การเมืองแบบโปรเกรสซีฟจึงกลายเป็นคำตอบใหม่ของพรรคในพื้นที่ที่ประชาชนต้องการรัฐที่มีบทบาทมากขึ้นในการจัดสรรทรัพยากรและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

แนวโน้มนี้เห็นได้ชัดจากการเติบโตของขบวนการอย่าง Democratic Socialists of America (DSA) และบุคคลสำคัญในสายเดียวกัน เช่น อเล็กซานเดรีย โอคาซิโอ-คอร์เตซ (AOC) และ เบอร์นี แซนเดอร์ส ซึ่งล้วนผลักดันให้พรรคเดโมแครตหันมาพูดถึง ความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Justice) และ สิทธิทางสังคมขึ้น

พื้นฐาน มากกว่าการเมืองเชิงภาพลักษณ์แบบเดิม มัมดานีเองก็เป็นส่วนหนึ่งของกระแสนี้ โดยนโยบายที่แตกต่างชีวิตประจำวันของคนเมือง เช่น การเช่าเช่าบ้าน การขยายที่อยู่อาศัยราคาถูกลง และระบบสวัสดิการสาธารณะที่ทั่วถึง

ที่สำคัญ เมืองใหญ่อย่างนิวยอร์กยังกลายเป็น ห้องทดลองทางนโยบาย (Policy Laboratory) ของขบวนการโปรเกรสซีฟในสหรัฐฯ การที่มัมดานีสามารถชนะการเลือกตั้งในมหานครระดับโลก แสดงให้เห็นว่านโยบายแนวก้าวหน้าซึ่งเคยถูกมองว่า เป็นไปไม่ได้ กำลังได้รับการยอมรับมากขึ้นจากประชาชน และอาจกลายเป็นแรงผลักดันให้พรรคเดโมแครตในระดับชาติหันมาทบทวนทิศทางของตนในอนาคต

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ชัยชนะของโซห์ราน มัมดานี คือสัญญาณทางการเมืองที่บ่งชี้ว่า พรรคเดโมแครตกำลังเดินหน้าเข้าสู่ยุคใหม่ ยุคที่ไม่เพียงพูดถึงเสรีภาพส่วนบุคคล แต่ยังยืนยันถึง เสรีภาพทางเศรษฐกิจและความเท่าเทียมเชิงโครงสร้าง ในฐานะหัวใจของประชาธิปไตยร่วมสมัย

กระแสมุสลิมกับการเมืองตะวันตก น่าจับตาอย่างไร

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ชุมชนมุสลิมในยุโรปและอเมริกามีบทบาททางสังคมและการเมืองมากขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ จากการมีตัวแทนในสภา ไปจนถึงการผลักดันนโยบายที่เกี่ยวกับแรงงาน ที่อยู่อาศัย และสวัสดิการสังคม อย่างไรก็ตาม การเปิดตัวของนักการเมืองมุสลิมที่มีบทบาทโดดเด่นเช่นมัมดานี มาพร้อมกับเสียงต่อต้านที่เข้มข้นจากฝ่ายขวาจัดและกลุ่มอุดมการณ์ชาตินิยมบางส่วนที่ใช้ ความกลัวทางวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือทางการเมือง

ผลที่อาจเกิดขึ้นจึงอยู่ใน 2 ทาง

1. การรวมตัวทางการเมืองของชุมชนมุสลิมและพันธมิตรทางสังคมศาสตร์ จะทำให้ประเด็นเศรษฐกิจและสิทธิพลเมืองถูกยกระดับมากขึ้น
- 2 ฝ่ายขวาจัดอาจใช้เหตุการณ์ต่าง ๆ (เช่น ปัญหาความปลอดภัย ปัญหาการโยกย้าย ฯลฯ) เพื่อสร้างแรงกระเพื่อมทางอารมณ์และความหวาดกลัวต่อ ความต่าง ซึ่งอาจนำไปสู่การปะทะทั้งในเชิงวาทกรรมและในพื้นที่สาธารณะ

แรงสะท้อนถึงประเทศไทย

แม้สหรัฐฯ จะอยู่ไกลจากไทย แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของโลกตะวันตกย่อมส่งผลทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมต่อประเทศในโลกตะวันออก รวมถึงประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

1. ผลกระทบทางสังคม การตื่นตัวของคนรุ่นใหม่

แนวคิดโปรเกรสซีฟในสหรัฐฯ ช่วยจุดประกายให้คนรุ่นใหม่ทั่วโลก รวมถึงในไทย เริ่มตระหนักถึง สิทธิ ความเท่าเทียม และบทบาทของรัฐ มากขึ้น การเรียกร้องให้รัฐมีบทบาทดูแลประชาชนด้านสวัสดิการ เช่น การรักษาพยาบาลฟรี หรือค่าครองชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับความคิดของคนไทยจำนวนมากที่เริ่มตั้งคำถามว่า รัฐควรทำอะไรให้ประชาชนได้บ้าง

สิ่งนี้ทำให้สังคมไทยเริ่มเห็นการขยับของ การเมืองเชิงประเด็น แทน การเมืองแบบตัวบุคคล เหมือนในอดีต เช่น การอภิปรายเรื่องความเหลื่อมล้ำ หรือการกระจายอำนาจท้องถิ่น ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากโมเดลประชาธิปไตยตะวันตก

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ

นโยบายโปรเกรสซีฟที่เน้น รัฐสวัสดิการ และ ความยั่งยืน ส่งผลให้ประเทศกำลังพัฒนาอย่างไทยต้องปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานใหม่ของเศรษฐกิจโลก เช่น แนวคิด Green New Deal ที่สหรัฐฯ และยุโรปผลักดัน ได้ส่งผลให้ไทยต้องหันมาให้ความสำคัญกับพลังงานสะอาดและเศรษฐกิจสีเขียวมากขึ้น เพื่อไม่ให้ถูกทิ้งไว้ข้างหลังในระบบเศรษฐกิจโลก

3. ผลกระทบทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์

ชัยชนะของผู้นำมุสลิมในเมืองใหญ่อย่างนิวยอร์กยังสะท้อนแนวโน้มของโลกที่ทำให้ คุณ ค่า กับ ความหลากหลายทางศาสนาและเชื้อชาติ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับสังคมไทยที่มีความหลากหลายเช่นกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนใต้ การเมืองไทยจึงอาจเรียนรู้ได้ว่า ความมั่นคงที่แท้จริง ไม่ได้มาจากการกลืนความแตกต่าง แต่จากการยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม

มองไทยในกระจกของโลก

สังคมไทยกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่าง การเมืองแบบเดิม ที่อิงอำนาจและชนชั้น กับ การเมืองยุคใหม่ ที่ขับเคลื่อนด้วยนโยบายและการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปลี่ยนแปลงในโลกตะวันตกจึงเป็นเหมือนกระจกสะท้อน ให้เห็นว่า หากประเทศไทยต้องการก้าวทันโลก การเปิดพื้นที่ให้เสียงของคนรุ่นใหม่ แรงงาน หรือชนกลุ่มน้อยเข้ามาในกระบวนการทางการเมือง คือสิ่งจำเป็น

ชัยชนะของมัมดานีอาจไม่ได้เปลี่ยนประเทศไทยโดยตรง แต่ได้สร้างแรงสั่นสะเทือนเชิงแนวคิดให้สังคมไทยเริ่มตระหนักว่า ประชาธิปไตยที่แท้จริง ไม่ได้อยู่ที่การเลือกตั้งเท่านั้น หากแต่อยู่ที่ การให้ทุกคนรู้สึกว่เสียงของตนมีความหมายเท่ากัน

ความหลากหลายคือพลังของโลกยุคใหม่

ชัยชนะของโซห์ราน มัมดานี มิได้เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของมหานครนิวยอร์กเท่านั้น หากแต่คือ บทพิสูจน์เชิงอารยธรรม ของโลกตะวันตก ว่าประชาธิปไตยจะยังคงยืนหยัดได้หรือไม่ ท่ามกลางความหลากหลายที่ขยายตัวอย่างไม่อาจย้อนกลับ ชัยชนะของเขาคือเสียงสะท้อนจากคนรุ่นใหม่ แรงงาน และชนกลุ่มน้อย ที่ต้องการเห็นระบบการเมืองที่เปิดพื้นที่ให้ทุกเสียงมีคุณค่าอย่างเท่าเทียม

ในขณะที่ฝ่ายขวาจัดพยายามตีกรอบความมั่นคงไว้ในรูปของ อัตลักษณ์เดียว มัมนานีกลับเสนอภาพใหม่ ของความมั่นคง ความมั่นคงที่ตั้งอยู่บนฐานของ ความเป็นธรรม ความเท่าเทียม และการอยู่อย่างเคารพใน ความต่าง นั่นคือแนวคิดประชาธิปไตยที่ไม่ได้ปิดกั้นใครไว้เบื้องหลังเส้นพรมแดนทางวัฒนธรรม หากแต่เปิดประตู ให้นุชนุชยทุกคนมีส่วนในการกำหนดอนาคตร่วมกัน

บทเรียนที่สังคมไทยต้องขบคิด

เมื่อการเมืองโลกเปลี่ยนผ่านจากเสรีนิยมแบบเดิมไปสู่แนวคิด โปรเกรสซีฟ ที่ให้คุณค่ากับความเท่าเทียม และสิทธิของทุกคน สังคมไทยเองก็ไม่อาจยืนอยู่นอกกระแสนี้ได้อีกต่อไป โลกวันนี้ไม่ได้วัดความก้าวหน้าจาก อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพียงอย่างเดียว แต่จาก คุณภาพของความเป็นมนุษย์ และ ความสามารถในการอยู่ ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่าง ชัยชนะของโซหาราน มัมนานี คือสัญญาณจากโลกตะวันตกที่สะกิดให้เราตั้งคำถาม ว่า ประเทศไทยพร้อมหรือยัง ที่จะให้ความหลากหลายเป็นพลัง ไม่ใช่ความแตกแยก

ในขณะที่การเมืองอเมริกากำลังขยับเข้าสู่ยุคที่ชนกลุ่มน้อยและคนรุ่นใหม่ลุกขึ้นมากำหนดทิศทางของ สังคม การเมืองไทยกลับยังยึดติดกับโครงสร้างแบบเดิม ที่เสียงของประชาชนบางกลุ่มยังเบาเกินไปในวงสนทนา ของชาติ ผลกระทบของกระแสโปรเกรสซีฟจึงไม่ได้อยู่แค่การเปลี่ยนแนวคิดของพรรคการเมือง แต่คือการ เขย่า ระบบคุณค่า ของโลกทั้งใบ รวมถึงประเทศไทย ว่าการพัฒนาไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากยังมีคนจำนวนมากถูกทิ้งไว้ข้าง หลัง ประชาธิปไตยที่แท้จริงอาจไม่ใช่การชนะเลือกตั้ง แต่คือ การชนะใจผู้คนต่างความคิด และสังคมที่ยั่งยืน ไม่ได้ วัดจากความเป็นเอกภาพที่ปราศจากความต่าง แต่จาก ความสามารถในการอยู่ร่วมกันอย่างมีศักดิ์ศรี

โลกอาจกำลังเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว คำถามคือ สังคมไทยจะเลือก ปรับตัว หรือ ถูกทิ้งไว้ข้าง หลัง ท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงนี้

พ.อ.หญิง ฌัก ภัคคะกรณ์

อจ.ทก.สมย.วทป.

1. <https://www.thetimes.com/us/news-today/article/>
2. <https://www.aljazeera.com/news/liveblog/2025/11/5/>
3. <https://www.the101.world/ployjai-pintobtang-when-world-turns-to-the-right-wing/>
4. <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2893484>